

VOLKER BIERBRAUER LA 65 DE ANI (Volker Bierbrauer zu seinem fünfundsechzigsten Geburtstag)

În luna septembrie 2005 prof. dr. Volker Bierbrauer a sărbătorit cea de a 65-a aniversare a zilei sale de naștere, prilej cu care Institutul de Arheologie din Iași al Academiei Române a hotărât să celebreze evenimentul printr-un medalion în revista *Arheologia Moldovei*¹. Inițiativa institutului din Iași a fost determinată de personalitatea și opera științifică a sărbătoritului, de prezența constantă a realităților arheologice românești în preocupările sale, precum și de colaborările îndelungate și fructuoase cu arheologii din România.

Volker Bierbrauer s-a născut la 19 martie 1940 în localitatea Kirm din landul Rheinland-Pfalz, într-o familie originară din Saarland. Tatăl său, medicul veterinar dr. Max Bierbrauer era căsătorit cu Berta, născută Bickelmann. În anul 1945, după încheierea celei de a doua conflagrații mondiale, tatăl se afla în prizonierat, iar fiul împreună cu mama locuiau în zona pe atunci de ocupație franceză Saarland. În anii 1947–1961 urmează toate cursurile obligatorii preuniversitare (de la școala primară până la ultima clasă de liceu) mai întâi

¹ Majoritatea informațiilor referitoare la persoana omagiatului utilizate la realizarea acestui medalion mi-au fost puse la dispoziție de către prof. dr. Bernd Päffgen de la Institut für Vor- und Frühgeschichte und Provinzialrömische Archäologie der Ludwig-Maximilians-Universität München, căruia îi aducem sincere mulțumiri. De altfel, aceeași informație am regăsit-o în G. Ulbert, B. Päffgen, Volker Bierbrauer als Forscher und Lehrer, în: B. Päffgen, E. Pohl, M. Schmauder (Hrsg.), *Cum grano salis. Beiträge zur europäischen Vor- und Frühgeschichte. Festschrift für Volker Bierbrauer zum 65. Geburtstag*, Likias Verlag, Friedberg 2005, p. 19–21. O foarte scurtă notă biografică a apărut anterior și în: J. Filip (Hrsg.), *Enzyklopädisches Handbuch zur Ur- und Frühgeschichte Europas, Band III – Addenda*, Praga 1998, p. 37. Medalionul de față este însoțit și de lista completă a lucrărilor publicate de Volker Bierbrauer în anii 1965–2006, întocmită de dr. Katharina Bierbrauer și prof. dr. Bernd Päffgen.

la Volksschule din Heiligenwald bei Neukirchen și apoi din Köllerbach, după care se mută la Gymnasium din Völklingen (toate trei situate în Saarland) și din 1956 la Zinzendorf-Gymnasium din Königsfeld în Schwarzwald (Baden-Württemberg), pe care l-a absolvit în 1961.

În același an începe studiile la Universitatea din Saarbrücken. Inițial a ales ca domenii principale de studiu istoria și germanistica, dar foarte curând și-a schimbat opțiunea, preferând arheologia, atras fiind de cursurile și seminariile tânărului profesor Rolf Hachmann, care în 1959 preluase ca *Ordinarius* postul rămas vacant (după plecarea lui Vladimir Milojević la Heidelberg) la Institut für Vor- und Frühgeschichte und Vorderasiatische Archäologie al Universității din Saarbrücken. Începând cu semestrul de iarnă 1963/64 specialitatea principală de studiu a devenit preistoria și protoistoria, astfel încât în perioada 1962–1964 participă la șantierul școală din stațiunea gallo-romană de la Hochscheid/Hunsrück (Rheinland-Pfalz), precum și la săpăturile arheologice de la Kamid-el-Loz din Liban.

Pentru transferul la o altă universitate, obligativitate tradițională și benefică în sistemul universitar german, Volker Bierbrauer se înscrie în 1964 la Institut für Vor- und Frühgeschichte und Provinzialrömische Archäologie de la Ludwig-Maximilians-Universität din München. Aici a avut posibilitatea să continue și să încheie studiile de preistorie și protoistorie cu J. Werner, de istoria evului mediu cu L. Böhm și J. Spörl și de arheologie a Orientului Apropiat cu B. Hroudá. Lucrarea de doctorat cu tema „Die ostgotischen Grab- und Schatzfunde in Italien” a fost susținută în semestrul de vară din anul 1969 (Schriftenverzeichnis nr. 14). Tot în acești ani a cunoscut pe viitoarea soție Katharina, care studia istoria artei medievale și a promovat doctoratul în 1972 la Florentine Mutherich cu o disertație despre ornamentica manuscriselor medievale timpurii².

Volker Bierbrauer a îndeplinit încă din perioada studiilor (1966) activitățile unui „asistent științific”, funcție pe care a ocupat-o apoi oficial în perioada 1970–1978. Din 1966 a preluat și conducerea săpăturilor arheologice din importanta stațiune de la Invillino/Friaul (nordul Italiei), care vor constitui și tema lucrării de habilitare susținută în primăvara anului 1977, *Invillino – Ibligo. Spätantike und frühes Mittelalter*, publicată ulterior în două volume (Schriftenverzeichnis nr. 46 și 48). După această promovare, în 1978 a fost cooptat în Consiliul științific al institutului care l-a consacrat și în care se afla de 14 ani; aici a cunoscut toate bucuriile promovărilor, de la statutul de student până la acela de profesor. Relativ în foarte scurt timp, la sfârșitul anului 1979, obține prin concurs postul de *Ordinarius* la Institut für Vor- und Frühgeschichte der Rheinischen Friedrich-Wilhelms-Universität Bonn (începând cu 1980). Vreme de un deceniu a reușit să poziționeze institutul din Bonn drept un centru de excepție pentru studiul antichității târzii și al evului mediu timpuriu în Europa, determinând un aflux fără precedent de tineri studioși, astfel încât spațiul institutului a devenit cu totul neîncăpător pentru numărul mereu în creștere al studenților.

În 1990 profesorul Bierbrauer revine la München, la același institut la care își încheiase studiile, promovase doctoratul și obținuse habilitarea, de data aceasta ca *Ordinarius*, cu misiunea evidentă de a continua tradiția strălucită a înaintașilor săi. De la înființarea sa în anul 1935, Institutul de preistorie și protoistorie al Universității din München avusese la conducerea sa trei reprezentanți remarcabili ai școlii germane de arheologie: Hans Zeiß (1935-1944), Joachim Werner (1946-1974) și Georg Kossack (1975-1988). În aceste condiții, ocuparea postului de la Universitatea din München însemna pentru Volker Bierbrauer nu numai o onoare deosebită, ci și o enormă responsabilitate. Pentru un interval de doi ani (2001-2003) a îndeplinit funcția de decan al Facultății de filosofie, în cadrul căreia funcționa și *Institut für Vor- und Frühgeschichte und Provinzialrömische Archäologie*, la conducerea căruia se afla din 1990. Din 2004 și până în 2006, când a devenit *Professor Emeritus*, a făcut parte din Senatul Universității din München.

Începând din 1980 și până în 2006, așadar pe parcursul a mai bine de un sfert de veac, profesorul Volker Bierbrauer s-a dăruit noilor generații de studenți, transmitându-le ceea ce el primise în perioada studiilor de la eminentii săi profesori, mai întâi de la Rolf Hachmann la Saarbrücken și apoi de la Joachim Werner la München, precum și tot ceea ce acumulase prin propria activitate la catedră și în munca de cercetare. Astfel, el a îndrumat un mare număr de studenți de la Universitățile din Bonn și München, formându-i ca viitori dascăli și specialiști în domeniul arheologiei și acordându-le promovarea prin doctorat (21 persoane) și în anii din urmă și prin masterat (48 persoane). Lista cu această evaluare se oprește la anul 2005, așa încât ea va trebui completată cu numele celor promovați ulterior datei menționate³. Unii din tinerii promovați de Volker Bierbrauer au devenit între timp reputați specialiști, bine cunoscuți și apreciați în arheologia germană și europeană, iar alții se află și ei în mod evident pe calea consacrării. A spune că ți-ai făcut studiile și ai promovat la prof. Bierbrauer este o adevărată carte de vizită și o excelentă recomandare.

² K. Bierbrauer, *Die Ornamentik frühkarolingischer Handschriften aus Bayern*. Bayer. Akad. d. Wiss., Phil.-Hist. Kl., Abhandlungen N.F. 84, München 1979.

³ Vezi nota 1, *Festschrift Bierbrauer*, p. 15–18.

Activitatea la catedră a însemnat pentru prof. Bierbrauer o dăruire totală pentru formarea generației tinere de arheologi, cursuri și seminarii de înaltă ținută și numeroase ore de convorbiri individuale pregătitoare cu studenții și doctoranzii. Punctele sale forte au fost angajamentul nelimitat și responsabilitatea maximă pentru reușita actului didactic, pregătirea profesională de excepție și metodologia cea mai adecvată de transmitere a cunoștințelor. Toate aceste calități, eforturile perseverente și criteriile după care s-a călăuzit în desfășurarea procesului educațional universitar au făcut din Volker Bierbrauer un dascăl ilustru al generației sale, care a știut să continue în modul cel mai fericit și profitabil pentru breaslă, dar și pentru știința arheologică în general, tradiția strălucită a învățământului german în domeniu.

Contribuțiile sale științifice în domeniul arheologiei, remarcabile și unanim recunoscute, se referă la arheologia și istoria întregului continent european, începând cu epoca Latenului târziu și până în perioada carolingiană. El abordează aspecte diverse și de importanță majoră, cum ar fi mișcările demografice de amploare cunoscute în istoriografie sub numele de *epoca marilor migrații*, procese de aculturație și de etnogeneză care au determinat în final o completă restructurare demografică a Europei, unele fenomene sociologice, așezarea populațiilor vechi germanice în diferite provincii ale Imperiului roman, trecerea de la antichitatea târzie spre evul mediu timpuriu, răspândirea treptată a creștinismului pe toată întinderea continentului sau istoria ornamenticii și a stilurilor, inclusiv pictura cărților vechi. Este un diapazon larg de teme, uneori de o mare complexitate și foarte dificile, pe care le-a tratat de fiecare dată cu o înaltă competență.

Lista lucrărilor publicate, inserate cronologic în ordinea anilor de apariție, scoate în evidență cu fidelitate zonele tematice de interes, pe etape, ale prof. Bierbrauer de-a lungul anilor. În mod evident, cea mai mare atenție a fost acordată Italiei, mai ales regiunilor din nordul ei. Această întâietate a fost vizibilă de la primele studii publicate și s-a menținut constant pe aceeași poziție până în prezent, fapt confirmat de studiile numeroase asupra realităților arheologice din Italia (unele de mare întindere) publicate cu regularitate de-a lungul timpului. De asemenea, faptul că toate cele trei volume publicate până acum (primul ca teză de doctorat, iar celelalte două pentru habilitare) tratează tot antichități din Italia vine să confirme prioritatea absolută acordată acestui spațiu. Dar „tematica italiană” a fost extinsă adesea și în zonele învecinate aflate mai la nord, în Austria și Bavaria, întrucât fenomenele tratate nu se opreau la granița italiană, ci se manifestau în toate regiunile Alpilor (Alpenraum).

Cea de-a doua problemă majoră cercetată și rămasă ani mulți pe agenda de lucru a profesorului Bierbrauer a fost arheologia și istoria populațiilor gotice de la începuturi și până la regatul vizigotic din Spania. Tema i-a dat prilejul să se apropie mai mult de arheologia epocii migrațiilor din România și să cunoască mai în detaliu îndeosebi descoperirile referitoare la deplasarea și așezarea temporară a goților în teritoriile românești de astăzi. El a avut legături strânse mai ales cu unii colegi de la institutele de arheologie din București și Iași ale Academiei Române. De asemenea, în anul 1980 a participat la simpozionul româno-vestgerman de istorie și arheologie organizat la Piatra Neamț și Iași de Institutul de istorie și arheologie „A. D. Xenopol” din Iași împreună cu Institut für Vor- und Frühgeschichte und Vorderasiatische Archäologie al Universității din Saarbrücken⁴. Interesul constant pentru descoperirile arheologice românești a determinat și organizarea unor călătorii de studii în România pentru mai mulți dintre doctoranzii săi de la Universitatea din München.

Activitatea laborioasă didactică și de cercetare desfășurată la Universitățile de mare prestigiu din Bonn și München i-au adus o binemeritată recunoaștere în Germania și în multe alte țări europene. În 1983 devine membru al Institutului Arheologic German. Două instituții italiene, Accademia Roveretana degli Agiati și Deputazione di Storia Patria per il Friuli îl cooptează în rândurile sale ca membru corespondent. În perioada 1993–2002 este membru în *Steering Committee of the European Science Foundation* pentru importantul proiect de cercetare „The Transformation of the Roman World”. De asemenea, este membru în „Kommission zur Erforschung von Sammlungen archäologischer Funde und Unterlagen aus dem nordöstlichen Mitteleuropa” și președinte al „Internationale Bewertungskommission (wissenschaftlicher Beirat) für das traditionsreiche Römisch-Germanische Zentralmuseum in Mainz”. În februarie 2005 este ales membru plin al Bayerischen Akademie der Wissenschaften⁵, iar după numai câteva luni (mai 2005) devine președinte al Kommission zur Vergleichenden Archäologie römischer Alpen- und Donauländer (fosta Kommission zur archäologischen

⁴ I. Ioniță, Geto-dacii în context european. Simpozion româno-vestgerman de istorie și arheologie. Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie „A. D. Xenopol” XIX, 1982, p. 892–894.

⁵ Un portret al profesorului Volker Bierbrauer cu prilejul alegerii sale ca membru al Academiei Bavareze de Științe a fost publicat la rubrica ‚Würdigung der neuen Mitglieder’ în Jahrbuch der Bayerischen Akademie der Wissenschaften 2005 (2006), p. 159–160.

Erforschung des spätrömischen Raetien) a aceleiași Bayerischen Akademie der Wissenschaften in München. Semnificativă ni se pare în acest caz și constatarea că aceleași personalități care au câștigat riguroasa selecție pentru ocuparea postului de *Ordinarius* la Institut für Vor- und Frühgeschichte de la Universitatea din München (J. Werner – G. Kossack – V. Bierbrauer) au fost desemnați ulterior să conducă și destinele prestigiosului institut de cercetare al Academiei Bavareze.

Poziția de *Emeritus* al Universității din München nu aduce profesorului Volker Bierbrauer și liniștea binemeritată după o viață dăruită muncii, învățământului și cercetării, în atmosfera căreia să realizeze cu sentimente de mulțumire retrospectiva amintirilor și succeselor din anii care au trecut. Prin poziția sa în Academia Bavareză rămâne foarte activ în cercetarea arheologică de performanță și nu doar prin angajarea directă la o temă sau alta din programul prestabilit, ci mai ales prin implicarea sa în managementul cercetării și în stabilirea priorităților pentru următoarele decenii.

Nu pot încheia succinta prezentare a profesorului Bierbrauer, strălucit reprezentant al generației sale de arheologi, coleg admirabil și prieten adevărat, fără a aminti angajamentul lui constant și plin de mărinimie în ajutorarea colegilor aflați în nevoie. La fel ca mulți alți arheologi din vestul Europei, a înțeles cu claritate situația grea în care își desfășurau activitatea de cercetare colegii de dincolo de celebra „cortină de fier” de tristă amintire și a făcut tot ceea ce era omenește posibil spre a le veni în ajutor. Numeroși colegi de toate vârstele, între care se numără și semnatarul acestor rânduri, au beneficiat în mod repetat de susținerea sa totdeauna generoasă, îndeosebi la Fundațiile Humboldt și DAAD, pentru obținerea unei burse de studii în Germania. Perioadele de sejur în institutele și bibliotecile germane de profil însemnau pentru fiecare din noi condiții ideale de lucru, parteneri informați și competenți pentru dezbateri și acces direct nelimitat la literatura științifică mai veche și mai nouă, de care duceam mare lipsă în mediul de acasă. Cunoscând bine această situație, profesorul Bierbrauer a avut grijă să lase porțile institutelor de preistorie și protoistorie de la Universitățile din Bonn și München în permanență larg deschise pentru toți cei dornici să se informeze și să se alinieze la nivelul ultimelor cercetări în domeniu.

Momentul aniversar evocat este în mod firesc și un bun prilej de bilanț pentru profesorul Volker Bierbrauer. Realizările, enumerate aici în mod cu totul selectiv, pe care a reușit să le acumuleze ca cercetător și dascăl la Universitățile din Bonn și München de-a lungul celor peste 35 de ani de la promovarea doctoratului l-au propulsat între elitele Academiei de Științe Bavareze. Este cel mai autorizat verdict al bilanțului și el este revelator. Să-i urăm ani mulți, sănătate, putere de muncă, liniște sufletească și reușită deplină în tot ceea ce face spre binele tuturor.

*La mulți ani !
Ad multos annos !*

Schriftenverzeichnis Volker Bierbrauer 1965–2006

– zusammengestellt von Katharina Bierbrauer und Bernd Päffgen -

1965

1. Beiträge zum awarenzeitlichen Gräberfeld von Devínska Nová Ves. Slovenská Arch. 13, 1965, 377–397 (zusammen mit E. Keller).

1968

2. Das westgotische Fibelpaar von Villafontana. In: O. v. Hessen, I ritrovamenti barbarici nelle collezioni civiche Veronesi del Museo di Castelvecchio (Verona 1968) 75–82.
3. Rezension: Z. Čilinská, Slawisch-awarisches Gräberfeld in Nové Zámky (Bratislava 1966). Deutsche Literaturzeitung 89, 1968, 909–912.

1969

4. Die ostgotischen Grab- und Schatzfunde in der Lombardei. In: Atti di 4° Congresso internazionale di studi sull'alto medioevo (Pavia-Scaldasole-Monza-Bobbio, 10–14 settembre 1967) (Spoleto 1969) 305–316, Taf. I–IX.

1970

5. Rezension: I. Erdélyi, E. Ojtozi, W. F. Gening, Das Gräberfeld von Newolino. Ausgrabungen von A. V. Schmidt und der archäologischen Kama-Expedition (Budapest 1969). Deutsche Literaturzeitung 91, 1970, 540–544.

1971

6. Zu den Vorkommen ostgotischer Bügelfibeln in Raetia II. Bayer. Vorgeschbl. 36, 1971, 131–165.

1973

7. Ein Frauengrab des frühen 6. Jahrhunderts aus Alteglöfsheim, Ldkr. Regensburg. Bayer. Vorgeschbl. 38, 1973, 94–100.
 8. Ostgotische und ostgotenzeitliche Grabfunde von Tortona, Prov. Alessandria (Italien). Bollettino della Società Pavese di Storia Patria 22–23, 1970–1971 (1973) 3–30.
 9. Die ostgotischen Funde von Domagnano, Republik San Marino (Italien). Germania 51, 1973, 499–523.
 10. Zur ostgotischen Geschichte in Italien. Studi Medievali Ser. 3^a, 14, 1973, 1–37.
 11. Gli Scavi di Ibligo-Invillino, Friuli. Campagne degli anni 1972–1973 sul Colle Zuca. Aquileia Nostra 44, 1973, 85–126.

1974

12. Alamannische Funde der frühen Ostgotenzeit aus Oberitalien. In: G. Kossack, G. Ulbert (Hrsg.), Studien zur vor- und frühgeschichtlichen Archäologie. Festschrift für Joachim Werner zum 65. Geburtstag. Münchener Beitr. Vor- u. Frühgesch. Ergänzungsband I/II (München 1974) 559–577.
 13. Rezension: R. Moosbrugger-Leu, Die Schweiz zur Merowingerzeit. Die archäologische Hinterlassenschaft der Romanen, Burgunder und Alamannen, 2 Bde. (Bern 1971). Zeitschr. Schweizer. Arch. u. Kunstgesch. 31, 1974, 193–201.

1975

14. Die ostgotischen Grab- und Schatzfunde in Italien. Biblioteca degli „Studi Medievali“ 7 (Spoleto 1975) 378 S., 90 Taf., 43 Abb.

1976

15. Die Ansiedlung der Ostgoten in Italien. In: IXe Congrès International des Sciences préhistoriques et protohistoriques, 13–18 Septembre 1976. Colloque XXX: K. Böhner (Hrsg.), Les relations entre l'empire romain tardif, l'empire franc et ses voisins (Nice 1976) 42–70.

1978

16. Zum »Rupertus«-Kreuz von Bischofshofen. Ein insulares Denkmal der northumbrischen Renaissance. Arch. Korrbbl. 8, 1978, 223–230, Taf. 41–44.
 17. Reperti ostrogoti provenienti da tombe o tesori della Lombardia. In: I Longobardi e la Lombardia. Saggi (Milano 1978) 213–240.
 18. Rezension: E. Garam, I. Kovrig, J. Gy. Szabó, Gy. Török, Avar finds in the Hungarian National Museum (Budapest 1975). Byzantin. Zeitschr. 71, 1978, 123–125.
 19. Rezension: H. Ament, Die fränkischen Grabfunde aus Mayen und der Pellenz. Germanische Denkmäler der Völkerwanderungszeit B 9 (Berlin 1976). Hist. Zeitschr. 227, 1978, 408–412.

1979

20. Kontinuitätsprobleme im Mittel- und Ostalpenraum zwischen dem 4. und 7. Jahrhundert aus archäologischer Sicht. Ber. zur deutschen Landeskunde 53, 1979, 343–370.
 21. Die Ostgoten in Italien. In: Propyläen Kunstgeschichte, Suppl.-Bd. 4: H. Roth (Hrsg.), Die Kunst der Völkerwanderungszeit (Frankfurt, Berlin, Wien 1979) 153–163.

1980

22. Zur chronologischen, soziologischen und regionalen Gliederung des ostgermanischen Fundstoffs des 5. Jahrhunderts in Südosteuropa. In: H. Wolfram, F. Daim (Hrsg.), Die Völker an der mittleren und unteren Donau im 5. und 6. Jahrhundert. Symposium Zwettl 1978 (Wien 1980) 131–142.
 23. Una Croce d'altare altomedievale della chiesa di Ibligo-Invillino. Forum Iulii 4, 1980, 5–19.
 24. Frühgeschichtliche Akkulturationsprozesse in den germanischen Staaten am Mittelmeer (Westgoten, Ostgoten, Langobarden) aus der Sicht des Archäologen. In: Atti del 6° congresso internazionale di studi sull'alto medioevo, Milano, 21–25 ottobre 1978 (Spoleto 1980) 89–105, Taf. I–XX.

25. Rezension: E. James, *The Merovingian Archaeology of South-West Gaul*, 2 Bde. BAR, Suppl. Seri. 25 (Oxford 1977). *Hist. Zeitschr.* 230, 1980, 141–143.
26. Rezension: A. Kiss, *Avar Cemeteries in County Baranya* (Budapest 1977). *Byzantin. Zeitschr.* 73, 1980, 104–107.

1981

27. Rezension: Gh. Bichir, *The Archaeology of the Carpi from the Second to the Fourth Century A.D.*, 2 Bde. BAR, Suppl. Ser. 16 (Oxford 1976). *Hist. Zeitschr.* 233, 1981, 648–652.
28. Rezension: R. Brulet, G. Moureau, *La nécropole mérovingienne «en village» à Braives* (Louvain-La-Neuve 1979). *Trierer Zeitschr.* 43–44, 1980–1981, 461–462.
29. Rezension: E. Garam, *Das awarenzeitliche Gräberfeld von Kisköre* (Budapest 1979). *Bonner Jahrb.* 181, 1981, 702–705.
30. Rezension: H. P. L'Orange, H. Torp, *Il Tempietto Longobardo di Cividale*, 3 Bde. *Acta ad Archaeologiam et artium Historiam pertinenta VII* (Roma 1977–1979). *Zeitschr. Arch. Mittelalter* 9, 1981, 204–212.

1982

31. Rezension: M. Martin, *Das fränkische Gräberfeld von Basel-Bernerring* (Mainz 1976). *Germania* 60, 1982, 292–299.

1984

32. Jugoslawien seit dem Beginn der Völkerwanderung bis zur slawischen Landnahme: die Synthese auf dem Hintergrund von Migrations- und Landnahmevorgängen. In: K. D. Grothusen (Hrsg.), *Jugoslawien. Integrationsprobleme in Geschichte und Gegenwart. Beitr. d. Südosteuropa-Arbeitskreises der Deutschen Forschungsgemeinschaft zum V. Internat. Südosteuropa-Kongress* (Göttingen 1984) 49–97.
33. *Aspetti archeologici di Goti, Alamanni e Longobardi*. In: G. P. Carratelli (Hrsg.), *Magistra Barbaritas. I Barbari in Italia* (Milano 1984) 445–508.
34. *Alamannische Besiedlung Augsburgs und seines näheren Umlandes*. In: G. Gottlieb u.a. (Hrsg.), *Geschichte der Stadt Augsburg von der Römerzeit bis zur Gegenwart* (Stuttgart 1984) 87–100.
35. Rezension: W. Hartung, *Süddeutschland in der frühen Merowingerzeit. Studien zu Gesellschaft, Herrschaft, Stammesbildung bei Alamannen und Bajuwaren*. *Vierteljahresschrift f. Sozial- und Wirtschaftsgeschichte Beih.* 73 (Wiesbaden 1983). *Zeitschr. Arch. Mittelalter* 12, 1984, 265–277.
36. Rezension: K. Sági, *Das römische Gräberfeld von Keszthely-Dobogó* (Budapest 1981). *Bonner Jahrb.* 184, 1984, 798–806.

1985

37. Die germanische Aufsiedlung des östlichen und mittleren Alpengebietes im 6. und 7. Jahrhundert aus archäologischer Sicht. In: H. Beumann, W. Schröder (Hrsg.), *Frühmittelalterliche Ethnogenese im Alpenraum. Nationes 5* (Sigmaringen 1985) 9–47.
38. Das sogenannte Rupertus-Kreuz aus Bischofshofen. In: H. Dopsch, R. Juffinger (Hrsg.), *Virgil von Salzburg. Missionar und Gelehrter* (Salzburg 1985) 229–243.
39. Reims vor Ebo - Zu einer Handschrift in London, British Library Harley 1772. In: K. Bierbrauer, P. K. Klein, W. Sauerländer (Hrsg.), *Studien zur mittelalterlichen Kunst 800–1250. Festschrift für Florentine Mütterich zum 70. Geburtstag* (München 1985) 29–48 (zusammen mit Katharina Bierbrauer).
40. Frühmittelalterliche Castra im östlichen und mittleren Alpengebiet: Germanische Wehranlagen oder romanische Siedlungen? – Ein Beitrag zur Kontinuitätsforschung. *Arch. Korrb.* 15, 1985, 497–513, Taf. 56.
- 40a. Übersetzt ins Italienische: «Castra» altomedievali nel territorio alpino centrale e orientale: impianti difensivi germanici, o insediamento romani? – Un contributo alla storia della continuità. In: V. Bierbrauer, C. G. Mor (Hrsg.), *Romani e Germani nell'arco alpino (secoli VI–VIII). Atti della settimana di studio 13–17 settembre 1982*, Trento. *Annali dell'Istituto storico italo-germanico. Quaderno* 19 (Bologna 1986) 249–276.
41. *Introduzione*. In: wie Nr. 40a, 7–11 (zusammen mit C. G. Mor).
42. Das Reihengräberfeld von Altenerding in Oberbayern und die bajuwarische Ethnogenese – eine Problemskizze. *Zeitschr. Arch. Mittelalter* 13, 1985, 7–25.
43. Rezension: G. Mildnerberger (Hrsg.), *Das östliche Mitteleuropa im 5. und 6. Jahrhundert. Bericht über eine Arbeitstagung der Fachgruppe Vor- und Frühgeschichte. Zeitschr. für Ostforschung* 28/3, 385–548 (Marburg 1979). *Prähist. Zeitschr.* 60, 1985, 122–125.

1986

44. Alamannischer Adelsfriedhof und frühmittelalterliche Kirchenbauten von St. Martin in Dunningen. In: *Heimat an der Eschach. Dunningen-Seedorf-Lackendorf* (Sigmaringen 1986) 19–36.
45. *Iatrus-Krivina. Ein spätantikes Kastell an der unteren Donau. Bemerkungen zu den ersten beiden Bänden der Gesamtpublikation. Germania* 64, 1986, 441–464.

1987

46. Invillino-Ibligo in Friaul I: Die römische Siedlung und das spätantik-frühmittelalterliche Castrum. Münchner Beitr. Vor- u. Frühgesch. 33 (München 1987) 484 S., 180 Taf., 62 Abb. und 11 Beilagen.
 47. Stichwort ‚Fibel‘, Reallexikon zur Deutschen Kunstgeschichte 8 (München 1987) 719–763.

1988

48. Invillino-Ibligo in Friaul II: Die spätantiken und frühmittelalterlichen Kirchen. Münchner Beitr. Vor- u. Frühgesch. 34 (München 1988) 170 S., 55 Taf., 44 Abb. und 11 Beilagen.
 49. Zum Stand archäologischer Siedlungsforschung in Oberitalien, in Spätantike und frühem Mittelalter (5.–7. Jahrhundert). Quellenkunde, Methode, Perspektiven. In: K. Fehn u.a. (Hrsg.), Genetische Siedlungsforschung in Mitteleuropa und seinen Nachbarräumen (Bonn 1988) 637–659.
 49a. Übersetzt ins Italienische: Situazione della ricerca sugli insediamenti nell'Italia settentrionale in epoca tardo-antica i nell'alto medio evo (V–VII sec.). Fonti, metodo, prospettive. Arch. Medievale (Firenze) 15, 1988, 501–515.
 50. Die Ausgrabungen im spätantik-frühmittelalterlichen Bischofssitz Sabiona-Säben. Schlern 62, 1988, 243–300 (zusammen mit H. Nothdurfter).
 51. Liturgische Gerätschaften aus Baiern und seinen Nachbarregionen in Spätantike und frühem Mittelalter. Liturgie- und kunstgeschichtliche Aspekte. In: H. Dannheimer, H. Dopsch (Hrsg.), Die Bajuwaren. Von Severin bis Tassilo 488–788. Ausstellungskatalog Rosenheim-Mattsee (1988) 328–341.
 52. Rezension: A. Kaltofen, Studien zur Chronologie der Völkerwanderungszeit im südöstlichen Mitteleuropa. BAR Internat. Ser. 191 (Oxford 1984). Bonner Jahrb. 188, 1988, 665–674.
 53. Rezension: H. A. Cahn, A. Kaufmann-Heinimann (Red.), Der spätromische Silberschatz von Kaiseraugst (Derendingen 1984). Byzantin. Zeitschr. 81, 1988, 329–337.

1989

54. Bronzene Bügelfibeln des 5. Jahrhunderts aus Südosteuropa. Jahresschr. Mitteldt. Vorgesch. 72, 1989, 141–160.
 55. Ostgermanische Oberschichtgräber der römischen Kaiserzeit und des frühen Mittelalters. In: Peregrinatio Gothica. Arch. Baltica 8 (Łódź 1989) 39–106.
 56. Nachruf auf Hayo Vierck. Frühmittelalterl. Stud. 23, 1989, 478–485.

1990

57. I primi insediamenti in Italia. In: I Longobardi. Ausstellungskatalog Cividale-Passariano (Milano 1990) 74–85.
 58. La diffusione dei reperti langobardi in Italia. In: wie Nr. 57, 97–101.
 59. Il ducato di Tridentum. In: wie Nr. 57, 113–128.
 60. Un castrum d'età longobarda: Ibligo-Invillino. In: wie Nr. 57, 143–150.
 61. Relazione conclusiva al seminario „Insediamenti fortificati tardoromani e altomedievali nell'arco alpino“. Arch. Medievale (Firenze) 17, 1990, 43–56.
 62. La ceramica grezza di Invillino-Ibligo, Friuli e i suoi paralleli nell'arco alpino centrale e orientale (sec. IV–VII d.C.). In: wie Nr. 61, 57–83.

1991

63. L'occupazione dell'Italia da parte dei Longobardi, vista dall'archeologo. In: G. C. Menis (Hrsg.), L'Italia longobarda (Venezia 1991) 11–53.
 64. L'insediamento del periodo tardoantico e altomedievale in Trentino-Alto Adige (V–VII secolo). Fondamentali caratteristiche archeologiche e notazione per una carta sulla diffusione degli insediamenti. In: wie Nr. 63, 121–173.
 65. Die Kontinuität städtischen Lebens in Oberitalien aus archäologischer Sicht (5.–7./8. Jahrhundert). In: W. Eck, H. Galsterer (Hrsg.), Die Stadt in Oberitalien und in den nordwestlichen Provinzen des Römischen Reiches. Deutsch-Italienisches Kolloquium im italienischen Kulturinstitut Köln. Kölner Forsch. 4 (Mainz 1991) 263–286.
 66. Sabiona - frühmittelalterlicher Bischofssitz. Arch. Deutschland 1991, Heft 3, 12–17.
 67. Stichwort: ‚Langobarden, -reich‘ – I. Archäologie. In: Lexikon des Mittelalters 5 (1991) 1688–1691.
 68. Stichwort: ‚Langobardische Kunst‘. In: wie Nr. 67, 1699–1701.
 69. Stichwort: ‚Alamanni‘. In: Enciclopedia dell'Arte Medievale I (Roma 1991) 276–281.
 70. Stichwort: ‚Almandino‘. In: wie Nr. 69, 401–404.

1992

71. Zwei romanische Bügelfibeltypen des 6. und 7. Jahrhunderts im mittleren Alpenraum. Ein Beitrag zur Kontinuitäts- und Siedlungsgeschichte. In: A. Lippert, K. Spindler (Hrsg.), Festschrift zum 50-jährigen Bestehen des Institutes für Ur- und Frühgeschichte der Leopold-Franzens-Universität, Innsbruck (Bonn 1992) 37–73.

72. Historische Überlieferung und archäologischer Befund. Ostgermanische Einwanderer unter Odoaker und Theoderich nach Italien. Aussagemöglichkeiten und Grenzen der Archäologie. In: K. Godlowski (Hrsg.), Probleme der relativen und absoluten Chronologie ab Latènezeit bis zum Frühmittelalter. Materialien des III. Internationalen Symposiums: Grundprobleme der frühgeschichtlichen Entwicklung im nördlichen Mitteldonaugebiet, Kraków – Kamiwice, 3.–7. Dezember 1990 (Kraków 1992) 263–277.
73. Die Goten vom 1.–7. Jahrhundert n. Chr.: Siedelgebiete und Wanderbewegungen aufgrund archäologischer Quellen. In: E. Straume, E. Skar (Hrsg.), Peregrinatio Gothica III. Kongress Fredrikstad, Norway 1991. Universitetets Oldsaksamlings Skrifter Ny. rekke 14 (Oslo 1992) 9–43.
- 73a. Übersetzt ins Ukrainische: Goty v I–VII st.: terytorija pozselennja ta prosvnynja za arheologičnymy džerelamy. Archeologia 2, 1995 (Kiev) 32–51.
74. Kreuzfibeln in der mittelpinischen romanischen Frauentracht des 5.–7. Jahrhunderts: Trentino und Südtirol. In: Miscellanea di studi in onore di Giulia Mastrelli Anzilotti. Archivio per l'Alto Adige. Rivista di studi alpini 86, 1992, 1–26.

1993

75. Die Landnahme der Langobarden in Italien aus archäologischer Sicht. In: M. Müller-Wille, R. Schneider (Hrsg.), Ausgewählte Probleme europäischer Landnahmen des Früh- und Hochmittelalters. Methodische Grundlagendiskussion im Grenzbereich zwischen Archäologie und Geschichte, Teil 1. Vorträge und Forschungen 41 (Kongress Reichenau) (Sigmaringen 1993) 103–172.
76. Schuttern in der Karolingerzeit. Das Evangeliar in London, British Library, Add. 47673. In: G. Jenal (Hrsg.), Herrschaft, Kirche und Kultur. Beiträge zur Geschichte des Mittelalters. Festschrift für Friedrich Prinz zu seinem 65. Geburtstag (Stuttgart 1993) 449–491 (zusammen mit Katharina Bierbrauer).
77. Die Dame von Ficarolo. Arch. Medievale (Firenze) 20, 1993, 303–332 (III: Kommentar zu dem Trachtzubehör und Schmuck: S. 318–332) (zusammen mit H. Büsing, A. Büsing-Kolbe).
78. Stichwort: ‚Burgunder‘. In: Enciclopedia dell'Arte Medievale 4 (Roma 1993) 10–15.
79. Stichwort: ‚Ostgoten II‘ – Archäologie. In: Lexikon des Mittelalters 6 (1993) 1533–1535.

1994

80. Langobarden, Bajuwaren und Romanen im mittleren Alpengebiet im 6. und 7. Jahrhundert. Siedlungsarchäologische Studien zu zwei Überschichtungsprozessen in einer Grenzregion und zu den Folgen für die ‚Alpenromania‘. In: W. Haubrichs, R. Schneider (Hrsg.), Grenzen und Grenzregionen. Symposium Saarbrücken 1993 (Saarbrücken 1994) 147–178.
- 80a. Gekürzter Abdruck in: G. P. Brogiolo, L. Castelletti (Hrsg.), Il territorio tra tardoantico e altomedioevo. Metodi di indagine e risultati. 3. Seminario sul tardoantico e l'altomedioevo nell'area alpina e padana. Monte Barro-Galbate (Como), 9–11 settembre 1991 (Firenze 1992) 31–51.
- 81a. Archeologia e storia dei Goti dal I al IV secolo. In: V. Bierbrauer, O. v. Hessen, E. Arslan (Hrsg.), I Goti. Ausstellungskatalog Milano, Palazzo Reale 1994, 22–47.
- 81b. Archeologia degli Ostrogoti in Italia. In: wie Nr. 81a, 170–177.
- 81c. Tracce archeologiche dei Visigoti fra il 376 e il 496–507. In: wie Nr. 81a, 298–299 und Objektbeschreibungen im Katalog.
82. Germanen des 5. und 6. Jahrhunderts in Italien. In: R. Francovich, G. Noyé (Hrsg.), La Storia dell'Alto medioevo italiano (VI–X secolo) alla luce dell'archeologia. Convegno Internazionale (Siena, 2–6 dicembre 1992). Biblioteca di Archeologia Medievale 11 (Firenze 1994) 33–56.
83. Archäologie und Geschichte der Goten vom 1.–7. Jahrhundert: Versuch einer Bilanz. Frühmittelalterl. Stud. 28, 1994, 51–171.
84. Joachim Werner. Bayer. Vorgeschbl. 59, 1994, 11–17.

1995

85. Das Frauengrab von Castelbolognese in der Romagna (Italien). Zur chronologischen, ethnischen und historischen Auswertbarkeit des ostgermanischen Fundstoffs des 5. Jahrhunderts in Südosteuropa und Italien. Jahrb. RGZM 38, 1991 (1995) 541–592.
86. Archeologia degli Ostrogoti in Italia. In: I Goti a San Marino. Il tesoro di Domagnano. Ausstellungskatalog Città di San Marino. Palazzo Pergami-Belluzzi, 4 giugno – 5 settembre 1995 (Milano 1995) 34–41.
87. Il rinvenimento di Domagnano, Repubblica di San Marino. In: wie Nr. 86, 42–47.
88. Vom Reihendorf zum Haufendorf. Arch. Deutschland 1995, Heft 2, 20–23.

1996

89. Romanen im fränkischen Siedelgebiet. In: Die Franken. Wegbereiter Europas. Ausstellungskatalog Mannheim (Mainz 1996) 110–120.
90. Stichwort: ‚Tierornamentik‘. In: Lexikon des Mittelalters 8 (1996) 780–784.

1997

91. Les Wisigoths dans le royaume franc. In: F. Vallet, M. Kazanski, P. Périn (Hrsg.), *Des royaumes barbares au Regnum Francorum. L'Occident à l'époque de Childéric et de Clovis (vers 450 – vers 530)*. Actes des XVIIIes Journées Internationales d'Archéologie Mérovingienne Saint-Germain-en-Layes – Musée des Antiquités Nationales 23–24 avril 1997. *Ant. Nat.* 29, 1997, 167–200.
92. Stichwort ‚Vandalen II‘ – Archäologie. In: *Lexikon des Mittelalters* 8 (1997) 1406–1407.
93. Rezension: H. Brachmann, *Der frühmittelalterliche Befestigungsbau in Mitteleuropa. Untersuchungen zu seiner Entwicklung und Funktion im germanisch-deutschen Bereich* (Berlin 1993). In: *Deutsches Archiv für Erforschung des Mittelalters* 53, 1997, 679–680.

1998

94. Gepiden in der Wielbark-Kultur (1.-4. Jahrhundert n. Chr.)? Eine Spurensuche. In: A. Wesse (Hrsg.), *Studien zur Archäologie des Ostseeraumes. Von der Eisenzeit zum Mittelalter. Festschrift für Michael Müller-Wille* (Neumünster 1998) 389–403.
95. Arianische Kirchen in Noricum mediterraneum und Raetia II? *Bayer. Vorgeschbl.* 63, 1998, 205–226.
96. Stichwort: ‚Goten II‘ – Archäologisches. In: *RGA*² 12 (1998) 407–427.
97. Stichwort: ‚Westgoten II‘ - Archäologie. In: *Lexikon des Mittelalters* 9 (1998) 31–33.
98. Rezension: Iatrus-Krivina, *Spätantike Befestigung und frühmittelalterliche Siedlung an der unteren Donau*, Bd. IV (Berlin 1991) und *Iatrus-Krivina. Spätantike Befestigung und frühmittelalterliche Siedlung an der unteren Donau*, Bd. V: *Studien zur Geschichte des Kastells* (Berlin 1995). *Prähist. Zeitschr.* 73, 1998, 131–135.

1999

99. Die ethnische Interpretation der Sântana-de-Mures-Černjachov-Kultur. In: G. Gomolka-Fuchs (Hrsg.), *Die Sântana de Mures-Černjachov-Kultur. Akten des Internat. Kolloquiums in Caputh vom 20. bis 24. Oktober 1995. Kolloquien zur Vor- und Frühgeschichte* 2 (Bonn 1999) 211–238.

2000

100. Friaul im 5.–8. Jahrhundert: Siedlungsgeschichtliche Grundlinien aus archäologischer Sicht. In: R. Bratož (Hrsg.), *Slowenien und die Nachbarländer zwischen Antike und karolingischer Epoche. Anfänge der slowenischen Ethnogenese. Tagung Ljubljana Bd. 1* (Ljubljana 2000) 299–328.
101. A Luxury Brooch from the Second Szilágy-Somlyó-Treasure? In: K. Reynolds Brown, D. Kidd, Ch. T. Little (Hrsg.), *From Attila to Charlemagne* (New York 2000) 90–101.
102. Ein insulares Pressblech des frühen 8. Jahrhunderts aus einem Oberschichtgrab von Etting (Ingolstadt). *Bayer. Vorgeschbl.* 65, 2000, 207–217.
103. Stichwort: ‚Inviolino‘. In: *RGA*² 15 (2000) 470–475.
104. Stichwort: ‚Italien‘ (16. Germanen in Italien; 17. Kontinuitätsprobleme: von der Antike zum Mittelalter). In: *RGA*² 15 (2000) 585–593.

2001

105. Kontinentaler und insularer Tierstil im Kunsthandwerk des 8. Jahrhunderts. In: M. Müller-Wille und L. O. Larsson (Hrsg.), *Tiere – Menschen – Götter. Wikingerzeitliche Kunststile und ihre neuzeitliche Rezeption. Kongress Kiel 1999* (Göttingen 2001) 89–130.
106. Stichwort: ‚Langobarden‘ 12. Die Langobarden im 5. Jh. bis 568; 13. Die Langobarden in Italien). In: *RGA*² 18 (2001) 78–93.
107. Stichwort: ‚Lébény‘. In: *RGA*² 18 (2001) 173–176.
108. Stichwort: ‚Lindau‘. In: *RGA*² 18 (2001) 454–459.
109. Stichwort: ‚Madrona‘. In: *RGA*² 19 (2001) 95–97.
110. Frühbyzantinische Ohringe. In: Chr. Stiegemann (Hrsg.), *Byzanz. Das Licht aus dem Osten. Kult und Alltag im Byzantinischen Reich vom 4. bis 15. Jahrhundert*. In: *Katalog der Ausstellung im Erzbischöflichen Diözesanmuseum Paderborn 2001* (Mainz 2001) 316–319.

2002

111. Langobardische Kirchengräber. In: *Festschrift für E. Keller*. *Ber. Bayer. Bodendenkmalpfl.* 41–42, 2000–2001 (2002) 225–242.
112. Fibeln als Zeugnisse persönlichen Christentums südlich und nördlich der Alpen im 5. bis 9. Jahrhundert. In: *Festschrift für H. Ament. Acta Praehist. et Arch.* 34 (2002) 209–224.

113. Stichwort: ‚Monza‘. In: RGA² 20 (2002) 211–216.
 114. Stichwort: ‚Neuburg‘. In: RGA² 21 (2002) 106–108.

2003

115. Frühe langobardische Siedlung in Italien: Gräberarchäologie und Siedlungsarchäologie – Methodische Probleme ihrer Interpretation. In: I Longobardi dei ducati di Spoleto e Benevento. Atti del XVI Congresso internazionale di studi sull'alto medioevo (Spoleto 2003) 29–77.
 116. The Cross Goes North: From Late Antiquity to Merovingian Times South and North of the Alps. In: M. Carver (Hrsg.), The Cross Goes North. Processes of Conversion in Northern Europe, AD 300–1300. Kongress York (York 2003) 429–442.
 117. Stichwort: ‚Pettstadt‘. In: RGA² 22 (2003) 635–637.
 118. Stichwort: ‚Reggio Emilia‘. In: RGA² 24 (2003) 319–321.
 119. Stichwort: ‚Rifnik‘ (Slowenien). In: RGA² 24 (2003) 613–619.
 120. Stichwort: ‚Romanen‘. In: RGA² 25 (2003) 210–242.
 121. Stichwort: ‚Romans d’Isonzo‘. In: RGA² 25 (2003) 320–323.
 122. Stichwort: ‚Rupertus-Kreuz‘. In: RGA² 25 (2003) 604–609.

2004

123. Zur ethnischen Interpretation in der frühgeschichtlichen Archäologie. In: W. Pohl (Hrsg.), Die Suche nach den Ursprüngen. Von der Bedeutung des Frühmittelalters (Wien 2004) 45–84.
 124. Die Keszthely-Kultur und die romanische Kontinuität in Westungarn (5.–8. Jh.). Neue Überlegungen zu einem alten Problem. In: H. Seibert, G. Thoma (Hrsg.), Von Sachsen nach Jerusalem. Menschen und Institutionen im Wandel der Zeit. Festschrift für Wolfgang Giese zum 65. Geburtstag (München 2004) 51–72.
 124a. Übersetzt ins Ungarische: A Keszthely-kultúra és a késo római továbbélés kérdése Pannoniában (Kr. u. 5–8 század). Újabb gondolatok egy régi problémáról. Arch. Ertésítő 129, 2004, 67–82.
 125. Stichwort: ‚Säben‘. In: RGA² 26 (2004) 69–73.
 126. Stichwort: ‚San Marino‘ (Domagnano). In: RGA² 26 (2004) 414–418.
 127. Beiträge zu byzantinischem Trachtzubehör und Schmuck. In: L. Wamser (Hrsg.), Die Welt von Byzanz. Europas östliches Erbe (Stuttgart 2004) 275–279, 320–323.

2005

128. Archäologie der Langobarden in Italien: ethnische Interpretation und Stand der Forschung. In: W. Pohl und P. Erhart (Hrsg.), Die Langobarden. Herrschaft und Identität. Österreichische Akademie der Wissenschaften. Philosophisch-Historische Klasse. Denkschriften 329. Bd. Forschungen zur Geschichte des Mittelalters 9, (Wien 2005) 21–66.
 129. Verbreitung und Interpretation der ostgotischen Bügelfibeln. Ostgoten ausserhalb ihrer italischen *patria*? In: C. Dobiat (Hrsg.), Reliquiae gentium. Festschrift für Horst Wolfgang Böhme zum 65. Geburtstag. Internationale Archäologie, Studia Honoraria 23 (Rahden 2005) 37–47.
 130. Romanen und Germanen im 5.–8. Jahrhundert aus archäologischer Sicht. In: W. Landi (Hrsg.), Romanen und Germanen im Herzen der Alpen zwischen dem 5. und 8. Jahrhundert n. Chr. Ausstellungskatalog Schloss Runkelstein (Bozen 2005) 215–239.
 131. Die Ausgrabungen im spätantik-frühmittelalterlichen Bischofssitz *Sabiona*-Säben. In: wie Nr. 130, 321–349.
 132. Kreuzfibeln und Tierfibeln als Zeugnisse persönlichen Christentums in der Romania Oberitaliens (5.–7. Jahrhundert). In: S. Gelichi (Hrsg.), Studi di archeologia e storia dell'alto medioevo in memoria di Ottone d’Assia (Padova 2005).
 133. Stichwort: ‚Stabio‘. In: RGA² 29 (2005), 421–423.
 134. Stichwort: ‚Tempietto in Cividale‘. In: RGA² 30 (2005), 340–344.
 135. Stichwort: ‚Theudericus-Reliquiar‘. In: RGA² 30 (2005), 463–464.

2006

136. Stichwort: ‚Tiszalök‘. In: RGA² 31 (2006), 1–4.
 137. Stichwort: ‚Trezzo sull’Adda‘. In: RGA² 31 (2006), 194–198.
 138. Stichwort: ‚Untersiebenbrunn‘. In: RGA² 31 (2006), 495–501.
 139. Stichwort: ‚Wandalen‘ – Archäologisch. In: RGA² 33 (2006), 209–217.
 140. Stichwort: ‚Warnebertus-Reliquiar‘. In: RGA² 33 (2006), 271–274.
 141. Stichwort: ‚Werner, Joachim‘. In: RGA² 33 (2006), 473–485.
 142. Gepiden im 5. Jahrhundert – Eine Spurensuche. In: V. Mihailescu-Birliba, C. Hriban, L. Munteanu (Ed.), Miscellanea Romano-Barbarica. In honorem septagenarii magistri Ion Ioniță oblata, Editura Academiei Române, București, 2006, p. 167–216.